

Οἱ Ἐξ Ἀμαθείας Φόβοι.

Ἀπο τὰς ἀρετὰς τῆς ἀμαθείας καὶ βαρβαρότητος εἶναι ἡ καταφρόνησις τῶν περιηγητῶν. Δὲν ἐμπορεῖ νὰ χωρήσῃ πολλῶν χυδαίων ὁ νοῦς, διατί νὰ περιέχωνται ἄνθρωποι μὲ τόσους κόπους καὶ μόχθους, καὶ μάλιστα διατί νὰ ἐξοδεύωσι τόσα χρήματα, πρὸς θεωρίαν ἢ ἀνακάλυψιν ἀσημάντων ἢ νεκρῶν ἀρχαιοτήτων. Τῶν σοφῶν ἡ περὶ τὰ τοιαῦτα περιέργεια κατακρίνεται ὑπ' αὐτῶν ὡς εἶδος μωρίας. Καὶ ἂν μὲν ἐπεριωρίζοντο εἰς ἀλλῆν καταφρόνησιν, ὑπομονή· ἀλλὰ πόσα ἐμπόδια δὲν ἀντιβάλλουν πολλάκις εἰς τὰς πλέον κοινωφελεῖς ἐρεῦνας! Τὴν ἀλήθειαν ταύτην διασαφηνίζει ἀκριτὰ τὸ ἐφεξῆς ἀνεκδοτόν, ἐνῶ συγχρόνως μᾶς δείχνει εἰς πόσον γελοιώδεις ὑποψίας καὶ φόβους ῥίπτει πολλάκις τοὺς ὁπαδοὺς αὐτῆς ἢ ἀλαιδευσία.—

Ὁι ἐντόλιοι, λέγει εἰς τῶν ἐπισήμων περιηγητῶν τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος (Niebuhr), «ἐθέθρουν μὲ δυσπιστίαν καὶ φόβον τὰ πρὸς καταμέτρησιν ἐργαλεία μου· ἔτινοντι ἡ ἠλιθιότης αὐτῶν καὶ ἄγνοια ἐμπόδιζαν ὄχι ὀλίγον τὰς ἐρεῦνας καὶ παρατηρήσεις μου. Αἰγύπτιος τις ἔμπορος, βλέπων ὅτι ἑκατεύθυνα πρὸς τὴν πόλιν ὄργανόν τι, ἔλαβε περιέργειαν, καὶ ἐζήτησε νὰ τὸ στοχασθῇ· ἀλλ' ὡς ἐκύτταξεν εἰς τὸ ὕαλιον, καὶ ἶδε πύργον τινὰ γυρισμένον ἄνω κάτω, ἐτρόμαξε καὶ ἐξεπλάγη τὰ μέγιστα. Ἀμέσως διεδόθη λόγος, ὅτι ἦλθα νὰ ἀνατρέψω τὸν τόπον· ἔφθασε δὲ εἰς τὰ ὄτα καὶ τοῦ κυβερνήτου· ὥστε ὁ Ἰανίσαρος μου δὲν ἤθελε πλέον νὰ μὲ συνοδεύῃ, ὁπότε εἶχα μαζῆ μου τὰ ἐργαλεία.—Πλησίον χωρίου τινὸς παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Νείλου, ἐνῶ ἔκαμα παρατηρήσεις ἀστρονομικὰς, μ' ἔχασκε προσεκτικώτατα καλὸς τις χωρικός. Ἐγὼ δὲ, διὰ νὰ τοῦ εὐχαριστήσω τὴν περιέργειαν, τὸν εἶπα νὰ κυττάξῃ διὰ τῶ αὐτῆ ὕαλιον. Ὅτε ἶδε τὸ χωρίον, εἰς τὸ ὁποῖον ἑκατοῖκει, γυρισμένον ἄνω κάτω, ὑπερεφοβήθη· ὁ δὲ δούλος μου τὸν εἶπεν, ὅτι ἡ διοίκησις μὲ εἶχε στείλει νὰ χαλάσω τὸ χωρίον ἐκεῖνο διὰ πταίσμα τι τῶν ἐγκατοίκων του. Ὁ ἄθλιος τότε μὲ παρεκάλεσε νὰ προσμείνω ὀλίγην ὥραν, ὥστε νὰ προφθάσῃ νὰ σὼσῃ τὴν γυναικά καὶ τὴν ἀγέλαδα τῆ. Ἐπειτα ἔτρεξε βιαστικὸς εἰς τὴν οἰκίαν· ἐγὼ δὲ ὑπῆγα πάλιν εἰς τὸ πλοιαρίον.»

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΗ ΠΑΤΗ ΘΕΡΜΩΝ ΥΔΑΤΩΝ.

Εἰς τὸν ὄρμον, ὅστις φέρεται ἀπὸ τὴν Λαμίαν εἰς τὴν Ἰπάτην (Πατρατζίκι), ἡμίσειαν ὥραν περίπερ μακρὰν τῆς τελευταίας πόλεως, δύο ἡμίσει δὲ τῆς πρώτης, ὑφύσται λῶφος, ὅστις σύρει τὴν προσοχὴν ἐκαστοῦ οἱα τῶν λευκοτάτων τιτανικῶν κατακρημνισμάτων· ἡ δὲ

κορυφὴ τοῦ λῶφου τούτου ὑπερέχει τὰς κορυφὰς ἐνὸς τλησιάζοντος δάσους πλατάνων.

Ὁ λῶφος οὗτος ἰμοιάζει πολὺ μὲ φυσάλιδα, ἥτις, ὑψωθείσα ἀπὸ ἠφαιστίου πύργου, ἐσκληρύνθη· ἀντί δ' αἰθάλης καὶ πυρός, ἀναερίει ἰκανὴ ποσότης βραστοῦ ὕδατος, ἐν ὁποῖον, διὰ τὴν ἀφθονίαν τοῦ ἐμπεριεχομένου αἰερίου, ἐπέχει βεβαίωτατα τὸν πρῶτον βαθμὸν μεταξὺ ὅλων τῶν αἰερίων ὑδάτων· καὶ διὰ τὴν θεραπευτικὴν του δύναμιν δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θέλει ἀπολαύσειν τὴν ἀνήκουσαν φήμην καὶ ὑπόληψιν.

Αὐτὸς ὁ λῶφος καλύπτεται ὅλος διόλου ἀπὸ τιτανούχα κατακρημνίσματα· ὁ δὲ βαθὺς καὶ σκοτεινὸς ἤχος, ὅστις ἀκούεται πλησίον τῆς πηγῆς, μᾶς κάμνει νὰ ὑποθέσωμεν μετὰ βεβαιότητος ὅτι ὁ λῶφος οὗτος εἶναι κούφος.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν θέσιν του, πρὸς μεσημερίαν μὲν κεῖται ἡ Οἶτη, πρὸς μεσημερίαν καὶ δυσμὰς ἡ Ἰπάτη, πρὸς δυσμὰς ὁ Πίνδος, πρὸς ἄρκτον ἡ κατὰ τὴν Λαμίαν διατρέχουσα σειρὰ τοῦ Πίνδου, πρὸς δὲ ἀνατολὰς παρουσιάζεται τερπνοτάτη θέα τῆς παρακειμένης θαλάσσης, ὥστε δικαίως ἡ θέσις αὕτη δύναται νὰ ὀνομασθῇ χαρμίστατη καὶ τερπνοτάτη. Ἡ Ζωηρὰ βλάστησις, τὸ ἐξ ὠραίων πλατάνων συνιστάμενον καὶ πλησίον κείμενον δάσος, ἡ ἐπὶ ἀποτόμων βράχων κειμένη καὶ μὴ πολὺ ἀπέχουσα πόλις τῆς Ἰπάτης, καὶ ἡ τῆς Λαμίας, συντείνουσι μεγάλως πρὸς εὐχαρίστησιν,—φθάνει μόνον νὰ συστηθῶσι τὰ πρὸς ὑποδοχὴν ἀναγκαῖα οἰκήματα, καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶναι χρεῖα μεγάλων ἐξόδων.

Εἰς τὸ κέντρον τούτου τοῦ ἠφαιστίου λῶφου ἀναερίει ἀφρίζουσα καὶ βράζουσα Ζωηρὸς ἐν ἀφθονίᾳ, ὡς μικρὸς βῆλαξ, αἰερίου πηγῆ, ὥστε δύναται νὰ ἐξαερίσῃ διὰ 59 ἢ 60 λουτρὰ. Τὸ κρατηροειδὲς κοίλωμα, ὅπου συναρᾷ τὸ θερμὸν ὕδωρ, καὶ τὸ ὁποῖον δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς δεξαμενὴ εἰς τοὺς πάσχοντας, ἔχει εἰς τινὰ μέρη 5 ἕως 10 ποδῶν βάθος, καὶ 30 ἕως 40 πλάτος.

Διὰ πολλοὺς λόγους συμπεραίνει, ὅτι ἐναυθα ὑπῆρξε πρότερον καὶ λουτρὸν ἀπὸ λίθους καὶ μάρμαρα κτισμένον· καὶ μέχρι τῆς σήμερον εἰς 5 περίπου πόδας βάθος ἀνακαλύπτεται κυκλοειδὲς περιτείχισμα τριγώνου εἰς τὴν κεντρικὴν πηγὴν, τὸ ὁποῖον ὅμως ἐφάρεθη καὶ κατακρημνίσθη ἐξ αἰτίας τῆς πολυκαιρίας καὶ τῆς διηνεκοῦς ἐπιβροῆς τοῦ αἰερίου ὕδατος· προσέτι δὲ, καὶ ἡ ἐν τῷ βάθει κλιμακοειδὴς τὰξις τῶν λίθων ἀποδεικνύει πολλὰ πιδανῶς τὴν ὑπαρξίν τινὸς κλιμακος, ἥτις ἐχρησίμευε διὰ νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὸ λουτρὸν.

Ἡ θερμοκρασία τοῦ ὕδατος τούτου διαφέρει ἀναλόγως μὲ τὸ βάθος· εἰς τὴν περιφέρειαν εἶναι 22 βαθμοὺς P., εἰς τὸ κέντρον 38° 40' P., ἡ μεσαία θερμοκρασία εἶναι 29° P. Διὰ τῆς ὁσμῆς εὐκόλως δυναμέθα νὰ ἐξιχνιάσωμεν τὴν παρουσίαν τοῦ αἰερίου, ἐν ὁποῖον εἶναι ὅμως ἐνωμένον μετὰ τοῦ ὑδρογονικοῦ αερίου εἰς πηπτικώτατον σχῆμα.

Εὐθὺς μετὰ τὸ πρῶτον λουτρὸν ὁ λούμενος αἰσθάνεται ἰδιαιτέρον καὶ εὐάρεστον κίνημα εἰς τὴν ἐπιδερμίδα, ἥτις κοκκινίζει ὀλίγον· αἱ ἐνέργειαι τοῦ δέρματος αἰξάνουσι, καὶ ἐπέρχεται εὐάρεστος καὶ ἀγαθοποιὸς ἰδρώς. Μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἡμερῶν ἐξακολουθεῖ ἡ ἐκποῆ αἰερίου αἰερίου, ὥστε δικαίως δύναται τις νὰ προσμείνῃ χρηστός ἐνεργείας μετὰ τὴν χρῆσιν ὀλίγων τινῶν λουτρῶν, καὶ τοῦτο βεβαίως καὶ ἡ πείρα.

Εἰς τὸν πυθμὲνα τῆς δεξαμενῆς εὐρίσκεται παχεῖα τις ἀργιλώδης